

УКРАЇНА

**УРЯДОВИЙ УПОВНОВАЖЕНИЙ У СПРАВАХ
ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ**

Government Agent
before the European Court of Human Rights
Ukraine
вул. Городецького, 13, м. Київ, 01001, Україна

Agent du Gouvernement
auprès de la Cour Européenne des Droits de l'Homme
l'Ukraine
13, Horodetskiego St. Kyiv, 01001, Ukraine

Тел.: +380 44 278-37-23, факс.: +380 44 271-17-83
E-mail: themis@minjust.gov.ua http://www.minjust.gov.ua

18.06.2016

№ 4566/12.01/46-16

На № _____

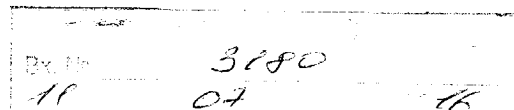
Міністерство внутрішніх справ України

Національна поліція України
вул. Академіка Богомольця, 10,
м. Київ, 01601

**Національна академія внутрішніх справ
України**
пл. Солом'янська, 1, м. Київ - ДСП, 03035

**Головне управління Національної
поліції в Сумській області**
вул. Кондратьєва, 23, м. Суми, 40000

Щодо виконання рішення Європейського суду з прав людини
у справі «Чумак проти України»

19 травня 2016 року Європейським судом з прав людини (далі – Європейський суд) було ухвалено остаточне рішення у справі «Чумак проти України» (заява № 60790/12).

У цьому рішенні Європейський суд констатував порушення статті 2 і п. 1 статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) у зв'язку з тривалим та неефективним розслідуванням органами влади обставин смерті дружини заявника та надмірно тривалим розглядом цивільного позову заявника.

Крім того, Європейський суд зобов'язав державу сплатити заявнику 6 003 (шість тисяч три) євро відшкодування моральної шкоди та компенсації витрат на поштові відправлення.

Факти справи та суть порушень викладено у стислому викладі рішення, що додається.

Відповідно до ст. 2 Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» (далі – Закон) та п. 1 ст. 46 Конвенції рішення Європейського суду є обов'язковими для виконання.

Під виконанням рішення Європейського суду слід розуміти виплату відшкодування, а також вжиття державою додаткових заходів індивідуального характеру, спрямованих на усунення конкретного порушення, визначеного в рішенні Європейського суду, та заходів загального характеру, спрямованих на усунення підстави для надходження до Європейського суду аналогічних заяв проти України у майбутньому.

За цими критеріями Комітет міністрів Ради Європи здійснює оцінку виконання державою рішень Європейського суду, виходячи з інформації, наданої державними

органами щодо заходів, вжитих на виконання вказаних рішень. Відповідні положення закріплені у Правилах Комітету міністрів Ради Європи щодо контролю за виконанням рішень Європейського суду та умов дружнього врегулювання (10 травня 2006 року).

Обсяг та суть заходів загального та індивідуального характеру, необхідних для виконання кожного конкретного рішення Європейського суду, безпосередньо залежать від характеру порушень, констатованих Європейським судом.

У цій справі порушення статті 2 Конвенції було встановлено Європейським судом у зв'язку з неефективністю розслідування компетентними органами влади смерті дружини заявника внаслідок дорожньо-транспортної пригоди.

Варто зазначити, що на цей час кількість рішень, в яких Європейський суд встановлює порушення процесуального аспекту статті 2 Конвенції, зростає. З огляду на їх велику кількість, а також на те, що справи цієї категорії відносяться до «усталеної практики» Європейського суду, присуджена Європейським судом сума справедливої сатисфакції зазвичай є стандартною і становить 6 000 євро.

У рішенні «*Чумак проти України*» Європейський суд звернув увагу на те, що розслідування смерті дружини заявника внаслідок ДТП тривало 8 років і 5 місяців. Європейський суд звернув увагу на те, що у цій справі розслідування характеризувалося неодноразовим закриттям та відновленням справи внаслідок невжиття слідчими достатніх заходів (*п. 27 рішення*). Крім цього, Європейський суд зазначив, що тривалість розгляду цивільного позову заявника у цій справі не відповідає вимозі «розумного строку».

Так, для належного виконання рішення Європейського суду у цій справі та попередження аналогічних порушень в майбутньому прошу:

- забезпечувати відповідно до положень Конвенції та практики Європейського суду ефективне розслідування фактів смерті;
- систематично проводити для працівників органів внутрішніх справ навчально-освітні заходи з питань вивчення Конвенції та практики Європейського суду, зокрема щодо стандартів ефективного розслідування;
- довести до відома працівників органів внутрішніх справ правові позиції Європейського суду, викладені в рішенні «*Чумак проти України*».

Принадібно повідомляємо, що найближчим часом офіційний переклад вказаного рішення буде надруковано у збірнику нормативно-правових актів «Офіційний вісник України» та розміщено на сайті Міністерства юстиції України (www.minjust.gov.ua).

З метою забезпечення належного звітування держави перед Комітетом міністрів просимо повідомити про результати розгляду цього листа до **13 липня 2016 року**.

Додаток: стислий виклад рішення у справі «Чумак проти України» наđарк. в 1 прим.

**В.о. Урядового уповноваженого
у справах Європейського суду з прав людини**

О.В. Давидчук

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ
СПРАВА «ЧУМАК ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF «CHUMAK v. UKRAINE»)

Заява № 60790/12

Стислий виклад рішення від 19 травня 2016 року

13 листопада 2003 року дружина заявника загинула у результаті дорожньо-транспортної пригоди (далі – ДТП), спричиненої паном В., чий автомобіль, в якому вона їхала, зіткнувся із гужовою повозкою. Через декілька днів Шосткинським МВ УМВС України в Сумській області за фактом ДТП було порушено кримінальну справу, яку невдовзі було закрито у зв'язку з неможливістю встановити винну особу. У період з лютого 2004 року до березня 2011 року кримінальна справа щодо пана В. неодноразово закривалась та відновлювалась.

Заявника було визнано потерпілим та цивільним позивачем у кримінальній справі, а згодом він подав цивільний позов про відшкодування матеріальної та моральної шкоди в кримінальному провадженні.

12 березня 2011 року Шосткинський міськрайонний суд призначив панові В. покарання у вигляді п'яти років позбавлення волі з позбавленням права керувати транспортним засобом строком на 3 роки, а також присудив заявникові та іншим потерпілим (ще двоє осіб отримали поранення в результаті ДТП) відшкодування матеріальної та моральної шкоди. У липні цього ж року пана В. було амністовано. Суд також залишив цивільні позови без розгляду, зазначивши, що вони можуть бути розглянуті в порядку цивільного судочинства.

29 серпня 2011 року заявник подав окремих цивільний позов до пана В. У 2013 році Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних і кримінальних справ залишив без змін рішення апеляційного суду Сумської області, яким було задоволено цивільний позов заявника та присуджено відшкодування матеріальної та моральної шкоди у зв'язку зі смертю його дружини. У зв'язку з неплатоспроможністю пана В. це рішення було виконано лише частково.

До Європейського суду з прав людини (далі – Європейський суд) заявник скаржився за статтею 2, п.1 статті 6 та статтею 13 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі - Конвенція) на те, що розслідування обставин смерті його дружини було тривалим та неефективним, а також на тривалість розгляду його цивільного позову. Європейський суд вирішив розглядати скаргу заявника за статтями 2 та 6 Конвенції.

Розглянувши скаргу заявника на неефективність розслідування обставин смерті його дружини, Європейський суд зазначив, що розслідування тривало 8 років і 5 місяців. Крім цього, Європейський суд звернув увагу на те, що у цій справі розслідування характеризувалося неодноразовим закриттям та відновленням справи внаслідок нежиття слідчими достатніх заходів, а також поступовим погіршенням доказів. У зв'язку з цим, а також зважаючи на свою усталену практику у справах щодо України, Європейський суд дійшов висновку, що кримінальне провадження у цій справі було неефективним і встановив порушення статті 2 Конвенції.

Розглянувши скаргу заявника на тривалість розгляду його цивільного позову та надані йому документи, Європейський суд також посилаючись на свою усталену практику, дійшов висновку, що тривалість розгляду цивільного позову заявника була надмірною і не відповідала вимозі «розумного строку», у зв'язку з чим констатував порушення п. 1 статті 6 Конвенції.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

- «1. *Оголошує* прийнятними скарги за статтею 2 та пунктом 1 статті 6 Конвенції щодо тривалості та ефективності розслідування смерті дружини заявника та тривалості розгляду його цивільного позову;
2. *Постановляє*, що було порушення статті 2 Конвенції;
3. *Постановляє*, що було порушення пункту 1 статті 6 Конвенції;
4. *Постановляє*, що

(a) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявнику такі суми, що мають бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу:

(i) 6 000 (шість тисяч) євро відшкодування моральної шкоди та додатково будь-який податок, що може нараховуватись;

(ii) 3 (три) євро компенсації витрат на поштові відправлення;

(b) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на вищезазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;

5. Відхиляє решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції.»